

Izglītības un zinātnes
ministrija

PAR PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS FINANSĒŠANAS MODELI

Profesionālās un pieaugušo izglītības departaments

27/05/2025

Izglītības un zinātnes
ministrija

MINISTRU KABINETA UZDEVUMS

IZM sadarbībā ar sociālajiem un sadarbības partneriem līdz 31.05.2025. sagatavot priekšlikumus par profesionālās izglītības finansēšanas modeli. Par nepieciešamo finansējumu lemt turpmāko gadu budžeta projekta sagatavošanas procesā, norādot konkrētus finanšu avotus.

MK 14.10.2024. ārkārtas sēde ([protokols Nr. 43](#), 1. § 12.punkts)

MĒRĶIS UN REZULTĀTS

MĒRĶIS. Ieviest sniegunā balstītu profesionālās izglītības finansēšanas modeli, kas vērsts uz profesionālās izglītības sistēmas un tautsaimniecības attīstību, un balstīts izglītības iestādēm noteikto darbības rezultātu sasniegšanā.

IEGUVUMI. Kas būtu jānodrošina finansēšanas modelim:

- **Efektīvs** valsts budžeta līdzekļu izlietojums.
- Nodrošināts profesionālās izglītības programmu īstenošanai nepieciešamais finansējums atbilstoši programmu faktiskajām īstenošanas izmaksām un to **specifikai**.
- Izglītības iestāžu **sniegunā** balstīta profesionālās izglītības programmu finansēšana (uz rezultātu orientēta).
- Darba tirgus **vajadzībām** atbilstošs finansēšanas modelis.
- Nozaru specifiku iekļaujošs finansēšanas modelis.
- **Elastīgas** pieejas prasmju pilnveidei un jaunu prasmju apguvei.
- Finansējums izglītības iestāžu **attīstības** vajadzībām/mērķiem.

Izglītības un zinātnes
ministrija

TEMATISKO GRUPU DARBA REZULTĀTI

PĀRVALDĪBA UN
PIEDĀVĀJUMA
VEIDOŠANA

Sanāksmes

24.02
03.03
10.03
24.03
31.03

Sanāksmes

27.02
20.03

BĀZES
IZMAKSAS UN
KOEFIČIENTI

ATBALSTA UN
IESAISTES
MEHĀNISMI

Sanāksmes

24.02
11.03
25.03

Sanāksmes

24.02
03.03
10.03
24.03

SNIEGUMĀ
BALSTĪTS
FINANSĒJUMS

PĀRVALDĪBA UN PIEDĀVĀJUMA VEIDOŠANA

VALSTS PASŪTĪJUMA VEIDOŠANA PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ

- Pilnveidot pieeju, kādā tiek noteikts valsts finansēto vietu skaits profesionālās izglītības programmās, atbilstoši darba tirgus vajadzībām un prognozēm par nozaru attīstības tendencēm.
- Pārskatīt esošo profesionālās izglītības piedāvājuma struktūru.
- Izstrādāt instrumentu nozaru vajadzību apzināšanai.
- Stiprināt karjeras izglītību, t.sk. jau vispārējā izglītībā.
- Īstenot monitoringu par mācības pārtraukušajiem un profesionālās tālākizglītības absolventiem.
- Izvērtēt iespēju profesionālās izglītības iestāžu (valsts dibināto) pārvaldības formas maiņai, t.sk. mainot to juridisko statusu no tiešās publiskās pārvaldes iestādēm uz atvasinātām publiskām personām.
- Izvērtēt reģionāla līmeņa profesionālās izglītības pārvaldības mehānisma izveidi.
- Izglītības iestāžu stratēģiskās specializācijas īstenošana.

SADARBĪBA AR PAŠVALDĪBĀM

- Nodrošināt vienlīdzīgu atbalsta mehānismu izstrādi un piemērošanu izglītojamiem vispārējā vidējā izglītībā un profesionālā vidējā izglītībā.
- Izvērtēt esošo normatīvo aktu bāzi, kas nosaka pašvaldību tiesības un iespējas piemērot atbalsta mehānismus citu dibinātāju izglītības iestāžu izglītojamiem.

BĀZES IZMAKSAS UN KOEFICIENTI

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU BĀZES FINANSĒJUMS

- Finansējumu izglītības iestādēm piešķirt atbilstoši prasībām, kas nosaka profesionālās kvalifikācijas vai tās daļas apguvi, veikt aprēķinus par izglītības programmu īstenošanas izmaksām saskaņā ar profesiju standartiem/profesionālās kvalifikācijas prasībām, nodalot izglītības iestāžu uzturēšanas (fiksētās) izmaksas.
- Noteikt fiksētās izmaksas, kas nav atkarīgas no izglītojamo skaita un mainīgās izmaksas, kas tiešā veidā ir atkarīgas no izglītojamo skaita, tādējādi saglabājot atsevišķu izmaksu noteikšanu uz vienu izglītojamo vai mācību grupu (mainīgās izmaksas).
- Normatīvajā regulējumā (MK noteikumi Nr. 655) iestrādāt mehānismu izmaksu aktualizācijai atbilstoši inflācijas rādītāja izmaiņām, tādējādi nodrošinot finansējuma piešķiršanu atbilstoši faktiskajām preču un pakalpojumu cenu izmaiņām.

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU GRUPU IZMAKSU MINIMĀLO KOEFICIENTU PIEMĒROŠANA

- Izvērtēt profesionālās izglītības programmu grupu izmaksu minimālo koeficientu pārskatīšanas un aktualizēšanas nepieciešamību.

IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU IZDEVUMU PĀRSKATĪŠANA

- Izglītības iestādēm izvērtēt iespējas izdevumu samazināšanai, nodrošinot efektīvu un saimnieciski pamatotu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

ATBALSTA UN IESAISTES MEHĀNISMI

ATBALSTS IZGLĪTOJAMIEM

- Nodrošināt atbalsta mehānismu izstrādi un vienlīdzīgu piemērošanu valsts un pašvaldību izglītības iestāžu, kas īsteno profesionālās izglītības programmas, izglītojamiem.
- Palielināt nozaru iesaisti un atbildību, nodrošinot stipendiju piešķiršanu izglītojamiem.
- Palielināt pašvaldību atbildību par pašvaldības izglītības ekosistēmu un stiprināt sadarbību ar valsts dibinātām izglītības iestādēm.
- Izvērtēt iespēju nosacījuma piemērošanai par valsts budžeta līdzekļu atmaksu gadījumos, kad izglītojamais mācības pārtrauc.

DARBA DEVĒJU IESAISTE

- Speciāla fonda izveide, kurā no darba devēju iemaksām tiktu nodrošinātas prakšu un DVB mācību organizēšanas izmaksas.
- Nodokļu atvieglojumi darba devējiem, kas īsteno prakses un DVB mācības.
- Teorētisko mācību īstenošana izglītības iestādē, praktisko nodarbību īstenošana pie darba devēja.
- DVB mācību ietvaros izglītojamam izmaksāto algu darba devējam neaplikt ar nodokļiem.
- Atbalsts uzņēmumiem valsts iepirkumos.
- Lielākas stipendijas tautsaimniecībā nepieciešamās profesijās.
- Nozares stipendijas pedagogiem.

SNIEGUMĀ BALSTĪTS FINANSĒJUMS

Ieviest sniegunā balstītu profesionālās izglītības finansēšanas modeli, kas vērsts uz profesionālās izglītības sistēmas un tautsaimniecības attīstību, un balstīts izglītības iestādēm noteikto darbības rezultātu sasniegšanā, t.sk.

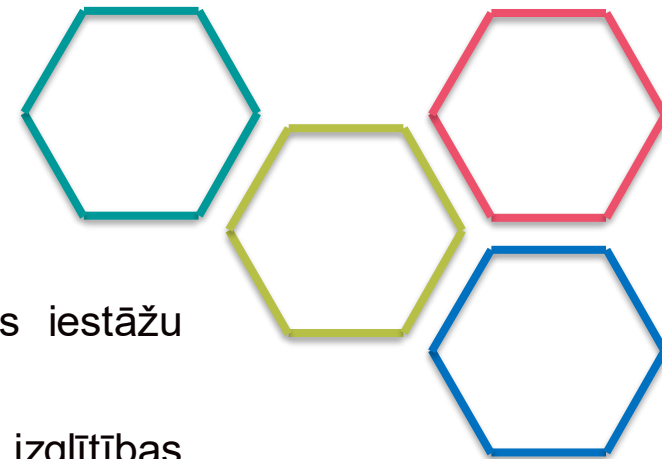
- sniegunā balstītas finansēšanas definīcija
- snieguma rādītāji
- ieviešanas mehānisms.

Piedāvājums izglītības iestāžu SNIEGUMA RĀDĪTĀJIEM:

- **Absolventu nodarbinātība.** Absolventu īpatsvars, kuri gadu pēc absolvēšanas ir nodarbināti.
- **Izglītības turpināšana.** Absolventu īpatsvars, kuri nākamajā gadā pēc absolvēšanas turpina izglītību augstākās izglītības studiju programmās.
- **Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultāti.** Izglītojamo īpatsvars ar augstu vērtējumu profesionālās kvalifikācijas eksāmenā (8 un vairāk balles).
- **Profesionālo kvalifikāciju ieguvušie.** Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo izglītojamo skaita īpatsvars, pret tiem izglītojamiem, kuri mācības uzsāka.

RĪCĪBAS VIRZIENI

1. Mainīt profesionālās izglītības iestāžu pārvaldības modeli, palielinot izglītības iestāžu rīcības brīvību un atbildību, nosakot attīstības stratēģiju un budžeta plānošanu.
2. Īstenot izglītības iestāžu stratēģisko specializāciju, saglabājot profesionālās izglītības pieejamību, veicinot profesionālās izglītības konkurētspēju un nodrošinot sabalansētu un ekonomiski pamatotu izglītības programmu piedāvājumu.
3. Finansējumu izglītības iestādēm piešķirt atbilstoši prasībām, kas nosaka profesionālās kvalifikācijas vai tās daļas apguvi, veikt aprēķinus par izglītības programmu īstenošanas izmaksām saskaņā ar profesiju standartiem/profesionālās kvalifikācijas prasībām.
4. Nodrošināt atbalsta mehānismus izglītojamiem profesionālās izglītības programmās - mobilitātes, ēdināšanas un dienesta viesnīcas izmaksu kompensēšana, izvērtējot atbalsta instrumenta piemērošanu konkrētām mērķa grupām.
5. Ieviest nozaru atbalsta mehānismus, izveidojot speciālu fondu ar darba devēju iemaksām prakšu un DVB mācību organizēšanas izmaksu nodrošināšanai, stipendiju piešķiršanai vai citiem mērķiem.
6. Ieviest sniegunā balstītu profesionālās izglītības finansēšanas modeli, kas vērsts uz profesionālās izglītības sistēmas un tautsaimniecības attīstību, un balstīts izglītības iestādēm noteikto darbības rezultātu sasniegšanā.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES!

www.izm.gov.lv

Vaļņu iela 2, Rīga, LV-1050, Latvija

www.izm.gov.lv

+371 67226209